

začel, in ki nimajo „Učiteljskega Tovarša“, po katerem je natisnjena ta knjižica, priporočamo jo z zagotovilom, da si ž njo obogatijo knjigarno svojo.

Mnogovrstne novice.

* *Oporoka* nedavno umrle stare cesarice Karoline Avguste je zopet živa priča njenega usmiljenega srca. Naj iz testamenta njenega naznanimo nektera darila: usmiljenim sestram na Dunaji 30.000 gold., — šolskim sestram na Dunaji 40.000 gold., — delalskim šolam na Dunaji 5000 gold., — otroškim varovalnicam na Dunaji 12.000 gl., — varovalski otrošnici v Badenu 1000 gl. itd.

* *O deklici z dvema glavama*, ki tako lepo peti zna, da si je pridobila ime „dvojavnega slavčeka“, pripoveduje se po časnikih toliko, da tudi mi moramo svojim bralcem nekoliko povedati o tej redki prikazni. Kar jim pa povemo, so besede slavnega zdravnika dr. Virhov-a v Berlinu, ne tedaj kaka prazna pravlica. Dr. Virhov pravi, da svet ne pomni še takega človeka in da ga morebiti v tisoč letih ne bode. Ta deklica je 8. otrôk zakonskih starišev, ki imajo 22 otrôk. Iz dvojnega hrbtnanca odzgoraj se kažeta dve glavi, spodej pa sta dva hrbtnanca zraščena le v enega. Nog imata čvetero čedno izraščenih. Srčno in žilno bitje je pri vsaki drugače; opravila želodca, čev itd. pa so enaka obema. Glasovita skupaj zraščena brata Siameška, o katerih se je nekdanj veliko govorilo in pisalo, bila sta le s hrustančnim zvezkom vkup zraščena, bila sta majhna in po obrazih grda, okorna; „dvojavni slavček“ pa ste lepi, živahni, bistroumni, prijazni sestrici, ki se v vsem jako spodobno obnašate. V Berlinu je bilo med pravoznanci mnogo razgovora o tem: ali more v smislu postave ta stvar za eno osebo ali za dve osebi veljati, ali more vsaka za se pogodbe sklepati, oporoko (testament) narediti ali ne, ali bi se smela zapreti, če bi ena kaj pregrešila, ker bi potem tudi druga nedolžna morala kazni trpeti. Od gori imenovanih Siameških bratov je znano, da sta bila oženjena in da je vsak svojo ženo imel.

* 19. sveč. je preteklo 400 let, kar se je rodil slavnikanonik Poljak Kopernikus, čegar učenost, zlasti v zvezdoslovju, slovi po svetu tako, da ga po pravici velikega imenuje; on še le temeljito je dokazal, kako se na nebu sučejo vse stvari, — da solnce je središče svetá, okoli kterega se zemlja in vsi drugi planeti sučejo. On je razjasnil pravo sistemo svetá. V Krakovi na Poljskem so mu postavili spominek z napisom iz sv. pisma: „Staj sol, ne gibe!“ (Solnce stoj, ne suči se!) Po pravici so tedaj Slovani ponosni na takega rojaka in kakor v Krakovi in drugod na Poljskem je tudi Poljsko-akademično društvo „Ognisko“ na Dunaji slovesno obhajalo 19. svečana spomin 400letnice Kopernikove. Da so Nemci zavidni Slovanom za takega učenjaka, to je že stara pesem, in sopet pri tej priliki so pisarili toliko neslanega, kolikor ga le oholi Nemecc napisati more. Sram jih je menda bilo, da so oni pozabili na 400letnico.

Naši dopisi.

Iz Trsta 2. marcija. (Pri telegrafskem vodstvu v Trstu) se 1. aprila prične poduk iz telegrafije in bode trajal tri mesece. Prošnje za sprejem se imajo vložiti do 20. aprila. Pogoji so enaki onim, kateri so bili omenjeni v „Novicah“ lansko leto meseca septembra.

Fr. Cegnar.

Iz Senožec 28. sveč. (Naše mesečne sejme), ktere „Pratika“ in koledarji kažejo, nam je veleslavna deželna vlada na 11. dan vsacega dotičnih mesecev preložiti

dovolila, in če spada sejmski, namreč 11. dan meseca, na kako nedeljo ali praznik, stopi sejm v prvi delavnik nazaj, zato ker je na 12. vsacega meseca sejm v bližnji Sežani.

Prijazno vabimo kupce in prodajalce na te naše sejme s pristavkom, da je za letošnje leto vsaki prodajalec od štantnine prost, in da so ti sejm tistim sejmarmem jako pri rokah, kateri tudi Sežanske sejme obiskujejo. Občinski odbor.

Iz Senožec 28. sveč. (Odgovor dopisu iz Notranjskega v poslednjih „Novicah“.) Ovi dopis nam ni iz nenade došel, kajti precej po dohodu bika, ko so nekteri Podnanoski matadorji njega in njegovo prebivališče ogledali, smo čuli govor, da je bik sicer lep, le njegov hlev je premajhen in tacega več. Da se pa resnica prav spozná, treba je čuti dva zvoná. Podnanoskemu zvoncu odgovarja Senožeški tako-le: Ni res, da je bilo rejniku bika od sl. c. kr. kmetijske družbe naročeno, da ga do spomladi ne sme spuščati; zakaj pa ste Vi gospod Podnanoski svojo kravo k njemu prignali, če ste ovo prepoved znali? — Tudi to je le izmišljija dopisnikova, da je bikec nad 90krat že spuščan bil, kajti danes 28. svečana kaže dotični zapisnik komaj 31 števiik, oziroma krav, za dobo od 14. grudna 1872. do danes. Da je več krav dognanih bilo, do 3, tudi 4 kak dan, to je istina, a na moje povelje se mu je do sedaj le po ena na dan dovolila. Hlev Šturmov tudi ni tako reven kakor ga popisujete. Kaj pomagajo velikanski pa prazni hlevi? V Šturmovem hlevu je zraven bika še 6 dobro rejnih goved, in stari pregovor veli, „da prešički se ne sodijo po koritih niti po hlevu“, — ravno taka je tudi z našim dobro rejnim, lepim in čvrstim Muricodolcem, za kojega smo sl. c. kr. kmetijski družbi čez vse hvaležni. Če bi pa ona meni ne verjela, da je z našim bikom taka, naj se po družih neenostranskih potih prepričati blagovoli. Ko bi bili Vi, gospod dopisnik, s prošnjo tolikih vrstic, kakor jih neupravičeni Vaš dopis ima, slavno c. k. kmetijsko družbo Kranjsko ob dotičnem času počastili, gotovo bi bili tudi enega Muricodolčeka dobili, katerega Vaša okolica v resnici potrebuje, in meni bi potem ne bilo treba s tem odgovorom druzega časa tratiti. Jož. Zelen.

Iz Postojne 3. marcija. — „Beseda“ v čitalnici naši na predpustno nedeljo izvršila se je prav dobro. Kazališčina igra „Suknjo doli“ izbudila je mnogo smeha, ker se je predstavljala prav dobro. Iskazali so se naši diletantje tudi to pot kot izvrstne in popolnoma vtrjene moči. Le zaslužena je tedaj bila pohvala, ki jim je donela od vseh strani prepolne dvorane domačega in vnanjega ljudstva, dasiravno vreme ni bilo ugodno. To pa zopet dejansko dokazuje, da so kazališčine igre našemu ljudstvu jako priljubljene, s kterimi mu bode čitalnica gotovo in rada spet vstregla. — Po besedi je bil ples, ki je trajal do ranega dne. — Tudi na pustni večer je bil v čitalnici ples z maškerado, pri kateri se je odlikovalo mnogo prav ličnih mask.

Iz Vipavske doline 24. sveč. (Vprašanje.) Kako neki se to strinja, da vžitinskega davka zakúpstvo v Ljubljani je vzelo moža v svojo službo, kateri je bil iz dobre c. kr. finančne službe odstranjen zato, ker so mu postavne takse pri kuhanji žganja v naši dolini premajhne bile?!

Iz Krške okolice 28. sveč. — Tudi naš c. k. okrajni glavar grof Chorinsky je stopil v vrsto Fladungovo, pa ga še prekosil. Razposlal je po okraji našem enak razglas zaradi podpisov prošnje do presvitlega cesarja, da bi v modrosti svoji odvrniti blagovolil direktne volitve, kakor je Fladungov bil, ki so ga „Novice“ razglasile. V tem razglasu on žuga s kaznijo vsem, ki podpišejo ono prošnjo, rekši, da je to

„schweres Vergehen“; županom pa žuga še posebej z znanim §. ter izreka nado c. k. deželnega predsednika, da se „intelligentere Theil“ ljudstva ne bo udeležil te prošnje. — „Umgekehrt ist auch gefahren“, gospod okrajni glavar! Ravno razumni del ljudstva vé, da imamo od cesarja našega potrjeno postavo, ktera nam dovoljuje prošnje. Mar Vam in gospodu grofu Auerpergu ni znan „das Petitionsrecht“? Mar mislite, da je ta pravica le za to, kar je gospodom uradnikom po godu? Preberite to postavo in sodite sami: ali nimajo ljudstva Avstrijska pravico prositi Njegovo Veličanstvo, da odvrne, kar o volilni reformi kujejo Herbst, Giskra in enaki možje v „rajhsrathu“, ki pri veliki večini narodov Avstrijskih — pogledajte na milijone enacih podpisov tudi po družih deželah! — nimajo celó nikakoršnega zaupanja. Povemo Vam odkritosrčno, da Slovenski narod še nikoli ni zgrešil postavne poti, in da s tacimi ukazi le izbujate veliko nevoljo med ljudstvom. Če presvitli cesar sam, kakor beremo, sprejema v audijencijah take prošnje, kako da bi mi ne smeli mu jih pošiljati?! Kakor slišimo, so nameravali nekteri župani protestovati zoper tako kratenje cesarskih pravic, al kaj bi dandanes to pomagalo? Prošnja se vendar-le povsod podpisuje in Njegovo Veličanstvo jo dobi v roke. „Es lebe das Petitionsrecht!“ Do tega sta si gospoda Fladung in Chorinsky prav enaka; — al grof Chorinsky ga v drugem še prekosí, kakor nam „Vaterland“ v 57. listu iz Kostanjevice pripoveduje, kako je ondašnjega gosp. fajmoštra zavoljo podpisov peticije pestil ter na 20 goldinarjev kazni obsodil za to, ker je nekoliko farmanov v svoji sobi v farovžu podpisalo prošnjo do cesarja! Prevroči grof, iz nekdanje šole Pajkove, se je pa s svojim pritiskom na fajmoštra tako daleč zaletel, da mu je rekel, da „prav za gotovo vé od pošte, da je gosp. K. od „Slovenije“ (?) iz Ljubljane dobil pismo, v katero je bila peticija zavita“. Chorinsky je po takem sam očitno pripoznal, da mu je zapopadek pisma znan. To pa je znamenje, da se je dotično pismo moralo na pošti odpreti, in to je popolnoma dokazano s tem, da je odprto pismo potem bilo spet zapečatenó z nekim drugim pečatom, na katerem so se lahko brale besede „Markus Bi...“ — Gledé na take dogodbe se pač vpraša: ali smo še v ustavni Avstriji ali pa že na Turškem pod silovitimi pašami, kjer ne veljá več postava, da se pisma na pošti ne smejo odpirati? Lep „Briefgeheimniss“ je to!

Iz Vrhnike 1. marca. (Konec naše volilne borbe) je bil včeraj 28. svečana; primorani renegati prišli so vsi. Zmaga naša je popolna; izvoljen je za župana trgovec in posestnik gosp. Ignacij Alojzij Jelovšek, za svetovalce pa posestniki: gospodje Franc Kotnik, A. Verbič, P. Lenasi, Š. Furlan, J. Brenčič in M. Tomšič. Veselje je splošno, da vendar je prišel rešilni čas iz mnogoletne sužnosti; nadjamo se, da kmalu se pokaže delo domačega uma in dlana v povzdigo sila zanemarjene naše srenje. Gosp. župan je za korist njen vnet mož in pošten narodnjak; vse „za vero, dom, cesarja“, je in bode vedno geslo njegovo. Našim možém pa, ki so se tako dolgo v bran stavili pēti nemčurski in so varovali svetinje domače, navdušeni zakličemo: živeli!

Iz Železnikov 22. febr. (Očitna zahvala.) Tukajšnjim rojakom, ki bivajo na ptujem, gre odlična čast, da se posebno radi in hvaležno spominjajo svoje domače šole, v kateri so prejemale prve uke, in kjer jim je bila vložena podlaga daljnega izobraženja. Lepim učnim pripomočkom, ki jih naša šola že ima, je dodal nedavno naš rojak gosp. Jak. Trojar, bivši c. k. nadlajtenant, zdaj stanujoč v Holomuc-u na Moravskem, tudi zna-

menit dar, ki služi šolski mladini v zabavo in razvedrilo; — poslal nam je namreč precej velik stereoskop z 59 prav zalimi slikami. Dodal je temu lepemu darilu tudi še gorkomér za šolsko sobo, 2 vezana tečaja „Besednika“ in še drugi dve manjši slovenski knjigi. V dolžnost si štejem, imenovanemu gospodu izreči po „Novicah“ za take lepe reči očitno najiskrenejšo zahvalo!

Jos. Levičnik,

učenik in prvosednik krajnega šolskega sveta.

Iz Semiča 2. marca. (Očitna zahvala.) Kmetijska družba v Ljubljani nam je sporočila veselo novico, da dobimo iz državne podpore 400 gold. za napravo vodnjaka, ki nam je sila potreben. Res je, da imamo še nekoliko poštene vinske kapljice, al vendar tudi hladno vodo radi pijemo. Za to izdatno podporo izrekamo presrčno zahvalo sl. ministerstvu, presrčno zahvalo kmetijski družbi in vsem tistim slovenskim poslancem, ki so že v deželnem zboru našo prošnjo podpirali. Čast in hvala pa tudi g. Fr. Šolmajerju, odborniku družbe kmetijske in oskrbniku družbinega vrta, kateri hribe in doline prekorači, povsod učí in svetuje, kako da bi si kmetovalci k blagostanju pomagali. Ker je tudi za naše kraje že mnogo koristnega storil, ga je v dokaz svoje hvaležnosti Semiška občina v svoji seji 23. svečana enoglasno za svojega častnega uda izvolila.

V imenu vseh odbornikov:

Janez Šusteršič, župan.

Iz Kranja. (Iz čitalnice.) V nedeljo 9. dne t. m. ob 8. uri zvečer je v čitalnici beseda z gledališčino igro „Poglavje I., II. in III.“

Iz Ljubljane. (V odborovi seji družbe kmetijske) pod predsedstvom barona Wurzbach-a preteklo nedeljo predlaga dr. J. Bleiweis najpred, naj bi, ker se spomlad bliža, odbor izvršil razdelitev gozdnega semena, sadnih in murbovih dreves, panjove in premije za čbelarje in pa zbirko vrtnarskega orodja. Predlog se sprejme in odsek izvoli, ki je v pondeljek že izvršil razdelitev. Dopis deželne vlade, kateri naznanja, da nekteri Dunajski sejmi nehalo, se vzame na znanje. — Glavno vodstvo c. k. tobakarnic na Dunaji je na vlogo družbe kmetijske zarad dovoljenja, da bi tudi na Kranjskem smeli tobak saditi, odgovorilo, da se to privoli, a samo za majhne poskušnje, in če se spolnijo pogoji, ki jih določuje vodstvo. Na to je odbor sklenil, ta dopis naznaniti v poročilo grof Barbotu, ki je v občnem zboru stavil dotični predlog, poleg tega pa tudi družim družbinim podružnicam. — Za napravo štempeljna za kovanje srebernih in bronastih družbenih svetinj, je sl. ministerstvo kmetijstva družbi dalo 250 gold. podpore, kar se je z zahvalo na znanje vzelo. — Predlog gosp. Šolmajera, naj se deželna vlada naprosi, da okrajna glavarstva opomni na nadzorstvo o obiranji drevesnih gosenic, se reši po predlogu dr. Bleiweisa s tem, da se vredništvo „Novic“ naprosi, da v prihodnjem listu povdari deželno postavo od leta 1870. — Za zeló težavna, pa izvrstna statistična dela, ki jih je g. Šolmajer po naročilu c. kr. ministerstva kmetijstva za razstavo Dunajsko izdelal in s kartami razjasnil, izreka mu odbor živo zahvalo.

— (Na vrtu kmetijske družbe) se dobí najbolje sorte nemška detelja (lucerna) in pa Burgundska pésa.

— (Iz seje deželnega odbora 28. februarija.) Tri izpraznjene dijaške štipendije Schellenburgove po 49 gld. 94 kr. so bile podeljene 2 učencema ljubljanske in 1 učencu Kranjske gimnazije iz ustanovnikove rodbine. — Na dotični dopis ljubljanskega magistrata je deželni odbor sklenil, mu odgovoriti, da se kozavi in kolerni bolniki mestni v deželno bolnišnico sprejemajo le toliko

časa, dokler ti bolezni ne postanete epidemični, potem pa naj ljubljanski magistrat sam skrbi za posebno bolnišnico za ljubljanske kozave in kolerne bolnike, ker v deželni bolnišnici za nje ni ločenega prostora, dokler od vlade ne pride dovoljenje za porabo praznih prostorov v posilni delalnici za začasno preselitev mirnih norcev iz norišnice podružnice na Poljanah; pri tej priliki se c. k. deželni vladi iznova naznani potreba, da se reši sklep deželnega zbora. — Moravški občini v Trebanjskem okraju se je dovolilo poberanje takse za podelitev občanstva in za nove stavbe. — Prošnja Kranjskih mesarjev za odpravo mesne tarife se ni vslišala, ker je zoperpostavna. — Od c. kr. deželne vlade je dobil deželni odbor sporočilo, da je presviti cesar 60tim zarad hudodelstva ustaje obsojenim Bohinjcem z najvišim sklepom od 20. svečana pregledal polovico kazni.

— Od ust do ust je predzadnji teden šla novica, da je spet neki cesarsk davkar — Payer v Ljubljani — okradel cesarsko blagajnico za veliko tisuč gold., — za koliko, se še nič prav ne vé, ker preiskava še ni dokončana; dozdej so v depozitih našli okradenih 30.000 goldinarjev, in to je gotovo, da že od leta 1868. traja goljufno hudodelstvo. Čemu neki je škontriranje blagajnic? to vprašuje zdaj spet vsakdo. Treba bi bilo, da bi finančar Ertl, namesti da v kazinski steklenici toliko pridigova na slavo novi êri, to temo enkrat obdeloval — na korist državi in davkeplačevalcem, ne pa, da ondi politikuje in obira rodoljube naše, namesti da bi študije delal o tem, kako je mogoče, da blagajnik celih 5 let krade, viši finančni urad pa nima ne sledú ne tirú o tem!! — Komaj pa je nekoliko potihnil hrup o Payerjevi tatvini, kar je v soboto počil glas po mestu, da se je mestni blagajnik Gajdič vstrelil. Na listku, ki ga je pustil v blagajnici, pravi, da je realkin zaklad okradel za 5800 gld. Ali je vzel še kaj družega, se še ne vé, ker preiskava še ni gotova. „Laibacherica“ in „Tagblatt“ do včeraj nista besede črhnila o tatvini cesarskega uradnika Payer-a, in tudi o Gajdičevi nezvestobi sta bila zeló molčeča. Da bi pa sedaj bil na „rotovžu“ národen odbor in národen župan; oj! to bi bil strahovit krič „Tagblattarsk“! Kar ima kak slovár grdih besedi, vse bi se bile napljuvale va-nj. Zdej pa Schrey-i in Schaffer-i ne črhnejo besede! „Hic Rhodus, hic salta.“

— (*Spoštovani gosp. Janez Kaprec*) je imenovan za svétnika c. kr. nadsodnije ter ostane v Ljubljani na mestu g. Matavšeka, ki v plemeniti stan povzdignjen, je šel v pokoj.

— (*V severno Ameriko*) se pripravlja ravno zdaj mnogo Gorencev v Gorjah na odhod. Preselijo se v Minesoto, kjer je prečastiti naš rojak gosp. Pirc za misijonarja.

— (*Stan duhovstva na Kranjskem letošnje leto.*) Po novem duhovskem imeniku, ki je ravnokar na svetlo prišel, je v škofiji Ljubljanski po razgledu, kterege daje „Danica“: 17 kapitularnih prebend (2 prazni); 195 fara (6 praznih); 80 lokalij (praznih 32); 3 vikarije; 11 starih kapelanij (1 prazna); 19 ekspozitur (prazne 4); 230 kapelanij (praznih 39); 5 manemisarijati, in 42 drugih beneficij. V 20 dekanijah je 310 duhovnijskih cerkev in 1004 podružnice, 8 samostanskih in 160 kapel. Duhovnov je: 15 kanonikov, v duhovskem pastirstvu 493, v drugih opravilih 25, v pokoju 60, v drugih škofijah 22, tujih v škofiji 20, redovnikov 58. Bogoslovcev je v 4. l. 15; v 3. l. 14; v 2. l. 7; v 1. l. 17. Alojzijancev je 45 od 2—7 razreda. Umrlo je od 16. pros. 1872 do 19. pros. 1873 duhovnov 24. Med živimi je 8 osemdesetletnikov: 55 70l.; 82 60l.; 95 50l.; 118 40l.; 134 30l.; in 85 20letnikov. Redovnic sv. Uršule je 63; usmi-

ljenih sester 30; vsih katoličanov 539.446. — Nezedinjnih Grekov je 110 na Metliškem in Kostanjevškem in do 220 po Črnomaljskem. Po vsi vojvodini je raztresenih kacih 314 protestantov.

— (*Lisiak — pedagogičen spak.*) Nedavno je zastavil g. Lisiak pri podučevanju pedagogike v 4. letu bogoslovja to-le vprašanje: Kakošne lastnosti mora imeti šola, da je krščanska? Razvozljal ga je — kakor je djal, slušateljem v pojasnilo času primerno — tako-le: Tista šola je krščanska, kjer je učeniku in učenecem Kristus — ideal. Kristus je pa kot učenik ideal v tem, da je podučeval prepričevalno, mikavno in da je po svojem nauku tudi živel. Ako tedaj posnema učenik Kristusa v teh lastnostih, imenuje se njegova šola krščanska. — Ali ni to — najmanj rečeno — prava karikatura pojma „kršanstva“? — Učiteljem lanske jesen je med družimi pedagogičnimi knjigami posebno priporočeval Dittes-ovo, o kateri je tudi letos v bogoslovji trdil, da v njej ni nič nekrščanskega, „nič, čisto nič“. — Vprašamo po vsem tem: a) ali more tak pedagogikus biti učitelj na bogoslovski stolici? in b) ali ni on, ki tako rad beseduje o učitelju — tlačanu, sam tlačan novošegnega liberalizma?

— (*V slovenskem gledališču*) v pondeljek je ponavljana mična opereta „Izbujeni lev“ še z večo pohvalo bila sprejeta kakor prvokrat. Drame „Obljuba Madoni“ tudi dobra predstava ni mogla potopa rešiti.

— (*Dvaindvajseta slovenska predstava dram. društva*) v deželnem gledališču bode v pondeljek 10. marcija. Predstavljala se bode prvokrat iz ljudskega življenja posneta drama v 5 dejanjih „Marie-Jeane“ po Francoskem poslovenil Davoroslav. Drama je znana kot dobro delo in ker tudi prestava je dobra, nadejati se je tudi na slovenskem odru dobrega vspeha. — Daljne predstave ta mesec bodo še: v nedeljo 16. dne t. m. in v torek (praznik) 25. dne t. m.

— (*Pobirki iz časnikov.*) Ker naši poslanci kakor poslanci družih dežel niso šli v sedanji „reihsrath“, kteremu bodo tudi prihodnji teden Poljaki slovó dali zato, ker se ne dadó strahovati od nemškutarske centralistične klike, je tukajšnji „Tagblatt“ pretekli teden v dveh listih razlil tako povodinj grdih psovk na nje in vse druge može, ki se potegujejo za svetinje domače, da bi bilo nečastno se spuščati v razgovor s takimi divjaki; naj zadostuje, ako iz njihovih spisov le navedemo nektere psovke, na priliko: „Maulheldenthum der schwarzen Volksverderber“, „politische Heloten“, „nationale Schreihälse“, „Troßfnechte der Klerisei“, „Beschwindler des Volkes“, „unwürdige Possenspieler“, „blöde Heuchler“, „klerikale Schleppträger“, „feige Kömlinge“, „stumpfsinniges Volk“ in takih lepih, omikanih besed več. In ti ljudje predstavljajo cvet Ljubljanske „Bildung-e“, — ti ljudje hodijo v kazino, — ti ljudje so zastopniki mesta našega! Ti ljudje, kterih ni bilo leta 1871. v deželni zbor, kričijo zdaj, da naši ne gredó v državni zbor! Ti ljudje imajo zdaj železnico v polnih ustih, ki pa so nasprotovali v deželnem zboru železnici, ko so naši poslanci se potegovali za napravo Gorenske! Bog je res milostljiv, da kar s strelo ne vdari na tako drhal! — „Laib. Schulzeitung“ pa spet v 4. listu pritrkova „Tagblattu“ v nadaljevanji glasovitega spiska: „die deutsche Sprache und die Volksschule in Krain“, o kterem se res ne dá odločiti, ali je bolj neumen ali bolj hudoben“. Iz mnozih družih plev naj le navedemo eno, na adresu „Novicam“ načrtano, kterim očita, da si še zmirom pravico prilastujejo, pred vladno „Laibacherico“ poročila donašati iz sej deželnega šolskega sveta! Mar gospoda Pirker ali Sima mislita, da je deželni šolski svét pod klavzuro birokracije? Mar mislita, da namestnika ustavnega deželnega zastopa in konsistorija ško-

fijškega so plačani uradniki, da hodijo v sejo deželnega šolskega sveta, kakor Pirker in drugi? Je li to vaš nemški „liberalizem“, da bi morala zastopnika deželnega odbora še le vas prašati, kaj in kdaj smeta povedati, kar se godi v deželnem šolskem svetu? „Novice“ protestujejo zoper tako predrznost „Schulzeitung-e“ z lažnjivim njenim napisom: „soll der Geist sich aufwärts schwingen — muss die alte Form zer-springen“. — „Laibacherica“ je včeraj prinesla ekspektoracije zadnjega zbora „konstitucijskega“ društva. Dvoje je v tem zboru zanimivo. Prvo je veliki strah ustavovercev pred volitvami mestnega odbora in pa kupčijske zbornice; zato priduša Pirker svoje verne, naj se krepko poprimejo volitev mestnih, da „ne pridejo v mestni odbor taki možje, ki v Božji poti na Dobrovo iščejo sreče za mesto in ki bi za papeža utegnili napraviti mestno priklado“. Čudno, da g. Pirker se norčuje iz Božje poti, ki je po dr. Klunovih poročilih dobro vajej poklekovanja! Pač je najbolj molitve treba Vam revam, da bi Vas razsvetlil sv. Duh s spoznanjem, da kdor hoče biti pravi zastopnik občine, mora varovati blagor njen na vsako stran, tudi kaso njeno, pa ne v gostilnici besedovati med tem, ko ubogo kaso ropa mestni uradnik. Že zdaj ste imeli šembranc malo zaupanja, zgubili ste ga zdaj popolnoma! O volitvah za zbornico kupčijsko so pa ustavoverci sklenili, ne se jih udeležiti; — predobro jim je še v spominu blamaža od leta 1869. in vsakoletno prepričanje, da dežela je za-nje zgubljena. — Druga znamenitost tega zbora pa je bila to, da ustavoverci sami že ne marajo za zборе konstitucijske, kajti „Laibacherica“ bridko toži, da zadnji zbor je bil le „mittelgut besucht“. Po naših poročilih je bilo zbranih le 13½; vélikega „Landeschulinspektorja“ in „Gemeinderatha“ Pirkerja štejejo za poldruzega.

— (Hranilnica Ljubljanska) je zoper večletno navado v letošnjem občnem zboru sklenila, podporo bolnišnično zapustivšim revnim namenjenih 300 gold. magistratu izročiti za izplačevanje, ne pa vodstvu bolnišnice kakor dozdej. Vodja, zdravniki in upravniška uradnika vidijo v tem sklepu nezaupnico in razžalenje svoje poštenosti, zato so odpisali hranilnici, da nočejo s tem denarjem nič opraviti imeti. In prav so storili.

— (Občni zbor društva „Slovenije“) je danes zvečer ob 7. uri v čitalnični dvorani. Na programu stojé: volitve mestnega odbora. Vljudno vabi k obilni udeležbi Odbor „Slovenije“.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — 1. dne t. m. je „rajhsrat“, kar ga je še, volil poslance v delegacijo. Nikoli ni bila državna zbornica še tako prazna kakor je zdaj; razen Doljne Avstrijskega, Koroškega in Salcburškega ni nobena dežela popolnoma zastopana v tem zboru. Grof Thurn — Kranjski poslanec — moral je sam sebe poslati v delegacijo, ker ni bilo nikogar družega, da bi ga bil volil; za namestnika pa so mu dali nekega dr. Kaiser-ja, c. kr. notarja Dunajskega, ki deželo Kranjsko toliko pozna, kolikor jo je videl peljaje se morebiti o binkoštih v Postojnsko jamo. Nemške Tirole zastopata dva Laha, Vorarlberško nima celó nobenega zastopnika. Tako daleč pride zbor, ako samo ena stranka mu hoče gospodarica biti!

— V soboto ali v pondeljek menda pride volilna reforma v obravnavo državnemu zboru. Poljaki bodo pri drugem branji (to je pri začetni obravnavi) zapustili zbor in ne pridejo več nazaj. Tudi Dalmatinski poslanci

so se začeli nekako krhati, ker vidijo, da Poljaki gredó in je cela njih dežela zoper direktne volitve; tudi železnica obetana je še v zraku, pa prej ali pozneje jo vendar mora dobiti, sicer Dalmacija pogine. — Grof Goluhovski je ves potr zapustil Dunaj.

— Presvitli cesar je zadnje dni sam v svoje roke sprejel prošnje zoper direktne volitve, ki so mu jih osebno poklonili knez Juri Czartoryski iz Galicije, knez Lobkovic, kanonik Karlah in vrednik Langer iz Češkega, grof Spiegel iz Moravskega.

— Ministerstvo Auerspergovo je že tudi med seboj in pa z ustavoversko stranko v razporu. Če „N. fr. Presse“ — organ ministra dr. Unger-a — tako piše, kakor je pisala včeraj, se ta razdvor ne dá več zakrivati.

— Kakor se sliši, namerava minister vojaštva za leto 1874. spet čez 7 milijonov gold. več stroškov za vojaščino, kakor letos; vendar ministra denarstva se tej zadevi še nista vdala.

— Pruskih oficirjev v uniformah je bilo zadnje pustne dni prav veliko tukaj videti. Pri vseh armadah je to navada, če pride oficir kake tuje države v deželo, da sleče uniformo in obleče civilno obleko. Oficirji Pruski so preomikani, da bi se pregrešili zoper to navado, ako ne bi za Prusko uniformo tičalo — kaj družega. Jih je mar Bismark poslal na Dunaj, da si ogledajo novo prihodnje vélike Nemčije?

Česko. — „Vaterland“ je včeraj na drobno po številkah naznanil število podpisov zoper direktne volitve na Českem, ki dozdej iznaša 244.990. Res, da zoper nobeno stvar ni v Avstriji bilo dozdej še toliko nasprotja, kakor zoper to novost, ki ima vničiti pravo posamesnih dežel.

Hrvaško. — Gospoda Mrazović in Vončina režita na razžaljenje časti mnogo Dunajskih in družih časnikov, tudi vladne Hrvaške „Nar. Nov.“, kateri so Sinkovičeve pisarijo obračali na nepoštenje rodoljubom Hrvaškim.

Iz Švice. — Tudi tukaj so „liberalci“ začeli cerkev katoliško in škofo hudo preganjati. Povsod tedaj se šopiri oni publi liberalizem, ki za-se hoče „svobodo“, drugim pa jo davi.

Zastavica za kratek čas.

Neki oče vprašan: koliko let je star in koliko njegov sin? odgovori: ¾ starosti mojega sina iznaša ⅓ moje starosti, in jaz sem 28 let stareji od svojega sina.

Listnica vredništva. „Rodoljubu od Soče 17. sveč.“ Čeravno ostra kritika Vaša o časniku „Soče“ utegne popolnoma resnična biti, vendar denemo Vaš dopis na stran, ker — „Soče“ že davno več ne beremo.

Gosp. Á. P. iz L. P: Poslani goldinar leži tukaj na drago-voljno dispozicijo.

Kursi na Dunaji 8. marcija.

5% metaliki 71 fl. 80 kr.	Ažije srebra 107 fl. 65 kr.
Narodno posojilo 74 fl. 10 kr.	Napoleoniori 8 fl. 86 kr.

Žitna cena

v Ljubljani 1. marcija 1873.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 6 fl. 10. — banaške 7 fl. 10. — turšice 3 fl. 60. — soršice 4 fl. 20. — rž 3 fl. 90. — ječmena 2 fl. 90. — prosa 3 fl. —. — ajde 3 fl. 30. — ovsa 1 fl. 80. — Krompir 1 fl. 90.